

Utdrag av indberetning til fiskeridirektøren fra Thor Iversen om en reise til Lofoten under fisket 1911.

(Forts fra forr. nr.)

I 1905 begyndte nogen faa motorfartøier at delta, og mængden av disse blev større for hvert aar og begyndte at spille en rolle i 1907 og har i de følgende aar tiltat i antal med rasende fart.

Den uvilje som otringsfolket forhen hadde mot damp- og seil skøiterne, er flyttet over til motorfartøierne i særdeleshed, men ogsaa damperne er endnu ilde likt. Motorfartøierne kan jo nu omtrent sidestilles med damperne i sjødygtighet, fangstevne og bevægelighet. Ved den forholdsvis billige anskaffelse blir mængden stadig tiltagende, og seilskøiterne forsvinder helt. Dampernes antal vil derimot kun meget langsomt forstørres, og denne flaate spiller av den grund ikke saa stor rolle.

Otringsfolkets sterkt fremførte mening om, at motorlarmen skader Lofotfisket derved, at den forandrer fiskens gang, har opstaat ved, at fisken i de sidste 4 aar — som motorflaaten har været stor — har hat en merkelig stor fart paa sig og og tildels vært tilbøielig til at sprede sig eller sige væk, saasnart motorflaaten har fisket en tid i større ansamling, men der er sikkerlig nok ogsaa blandt otringsfolket en bevist eller ubevist følelse av, at man ved at fremføre larmen, som direkte skadelig paa fiskeriet har større haap om at faa motoren avskaffet, under Lofotfisket og derved bli kvit denne flaate, som nu har bragt en stor uorden i de gamle tilvante forhold.

Til Lofoten søker som bekjendt folk fra hele Nordland og Tromsø amter og fra Trøndelagen ogsaa. Endel dampere og motorkuttere fra Søndmøre og Bergen søker ogsaa til Lofoten.

For tiden er forholdet saadan, at det i Lofoten benævnte «nordlændinger» det vil si folk hjemmehørende fra Vesteraalen og nordover — altsaa nord for Lofoten — er omtrent udelukkende damp- og motorbaatfiskere. Likeledes er en god del av selve Lofotværingerne ogsaa motorbaatfiskere, mens fiskerne fra hele kyststrækningen søndenfor Lofoten i det store og hele kan kaldes for otringsfolk. Grunden til dette tilsyneladende noksaa eiendommelige forhold er at «nordlændingerne» har store skreibanker liggende like utfor sin egen kyst, men fiskeriet paa disse banker fordrer sjødygtige farkoster, da farvandet er ubeskyttet og veirhaardt. Dertil har de rik forekomst av bankfisk og sei paa sine kystbanker og let adgang til at delta i Finmarksfisket, hvilke begge fiskerier nu med størst fordel utnyttes med sjødygtige fartøier. Tildels benytter de ogsaa sine skøiter til sælfangst i Ishavet. I det hele tat er kyststrøket fra Lofoten og nordover slik beliggende, at befolkningen nu er beskjæftiget hele aaret rundt med fisken paa havet, og kun en kort tid i høstningstiden og utover høsten er de hjemme forat passe sine smaa jordbruk.

Kysten syndenfor Lofoten er ikke saa heldig stillet for at kunne lægge sig efter sjøgaaende fartøier, da forholdene her er noget forskjellige fra kysten nordenfor. Det er nok anskaffet et betydelig antal motor og seilskøiter langs denne kyst i de senere aar, idet nye skreigrunder er tat i bruk om vinteren paa veirhaarde steder, og nye fiskefelter for sommerfisk paa de vidtstrakte banker ogsaa mere og mere er tat ibruk av kystens egen befolkning, men den del av befolkningen, som lever av sjøen helt eller delvis, er forholdsvis stor langs denne kystdel, og det kan antagelig ikke tænkes, at de alle vil kunne lægge sig til sjøgaaende fartøier, som fordrer drift en større del av aaret.

Der er sildefiske i fjordene og i skjærgaarden, som spiller hovedrollen for disse folk ved siden av Lofotfisket og jordbruket. Og dette sildefiske kan de drive som notfiske eller som garnfiske, men til garnfisket som ofte foregaar like ved hjemmet, kan smaa-baater benyttes. Det er nok saa, at den moderne flaate utvilsomt litt efter litt vil bli av betydelig størrelse ogsaa her, men mange vil fremdeles se sin fordel i at benytte smaa farkoster og billig utstyr som der ligger liten kapital i.

Jeg har ved samtaler med en mængde fiskere forsøkt at indhente beviser for, at mot torlarmen skrømmer skreien. Disse beviser sier dog efter min mening altfor litet og kan ikke kaldes beviser. Derimot gaar de uttalelser, jeg har hørt, ut paa, at motoren ikke synes aa skrømme fisken under Finmarksfisket ei heller under seifisket om sommeren i Finmarken. Hvad sildefisket i Nordland angaar var uttalelserne forskjellige. Motorfolket paastod, at silden ikke blev skræmt av motoren, mens otrings-mændene med undtageise av en mente, at motoren skadet under sildefisket.

Det blir naturligvis kun en aarrække av erfaringer i Lofoten, som kan gi et sikkert svar paa spørsmålet; men faar vi et godt aar i nærmeste fremtid er spørsmålet om larmen løst helt. Den erfaring, som iaar kan hentes fra Søndmørsfisket, hvor omtrent hele fiskerflaaten har damp og motor, fortæller jo ogsaa om, at der ingen fare er i saa henseende; Søndmørsfisket var jo utmerket iaar, tiltrods for motorernes larm.

(Forts.)